

11 سپتمبر 2017

داکتر سید عبدالله کاظم

وفات خانم "نانسی دوپری" - یک ضایعه فرهنگی برای افغانستان

محققان تاریخ و فرهنگ افغانستان همه با نام "لویس دوپره" Louis Dupree و نیز "نانسی دوپره" Nancy H. Dupree از طریق آثار و تألیفات این زوج دانشمند امریکائی که زیادتین وقت زندگی خود را وقف تحقیق و جمع آوری اسناد و آثار فرهنگی افغانستان کردند، آشنا هستند. کتاب قطور "افغانستان" (Afghanistan) اثر پربر لویس دوپره به زبان انگلیسی که بار اول در سال 1973 به چاپ رسید و بعداً در سالهای 1978 و 1980 و 1985 تجدید چاپ شد، یکی از معتبرترین مآخذ درباره تاریخ قدیم و جدید افغانستان محسوب میشود که در نوشتن این کتاب خانم نانسی دوپره با شوهرش همکار نزدیک بوده است. خانم نانسی دوپره یکی از چهره های سرشناس امریکائی است که در معرفی فرهنگ افغانستان با تألیف چند کتاب و نیز نوشتن بیش از صد مقاله افغانستان نیم قرن اخیر را با همه نشیب و فرازهای آن به جهان معرفی کرد و به تعداد تقریباً 80 هزار سند و نشریه را از نشرات دوران جهاد افغانستان جمع آوری کرد و به مرکز "منبع معلومات افغانستان" اهداء نمود و در اعمار این مرکز شخصاً پیشقدم شد.

به مناسبت وفات خانم نانسی هاچ دوپره ویسایت فارسی/ دری بی بی سی مطالبی را از آرشیف خود و نیز خبر وفات او را با چند عکس همین امروز (دهم سپتمبر 2017) تحت عناوین مختلف به نشر رسانید که با استفاده از آن و به پاس خدمات مهم این خانم دانشمند برای تاریخ و فرهنگ افغانستان، اینک مختصر مطالبی جهت مزید معلومات خدمت خوانندگان عزیز این پورتال وزین تقدیم میگردد:

نانسی هاچ دوپری، افغانستان شناس مشهور امریکائی به دلیل مریضی مزمن قلب، گرده و شش ناشی از کهولت سن حوالی ساعت 3:20 دقیقه صبح امروز، یکشنبه 19 سنبله (9 سپتمبر 2017) در شفاخانه امیری کابل وفات کرد.

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

او متولد سال 1927 بود و به هنگام مرگ 90 سال داشت و از سال 1950 با افغانستان آشنا شد و از آن به بعد بارها به افغانستان سفر کرده و سال‌ها در این کشور زندگی نمود. او چند سال قبل یک عمارت جدید را با طراحی قدیمی در محوطه پوهنتون کابل به نام "مرکز منابع معلومات افغانستان" ایجاد کرد که روزانه ده‌ها محصل و محقق پوهنتون کابل برای مطالعه و تحقیق علمی به آنجا می‌آیند. خانم دوپره می‌گوید که: از سالهای دور با فرهنگ افغانستان آشنا بوده و فکر ایجاد چنین مرکز در ذهن شوهرش - لویس دوپری، شکل گرفته بود و بعد از مرگ او خودش این کار را ادامه داد و فکر نمی‌کرد که بتواند روزی مرکزی به این بزرگی را ایجاد کند.

این مرکز برای اولین بار توسط خانم دوپری در سال 1989 در شهر پشاور پاکستان ایجاد و بعد به افغانستان منتقل شد. خانم دوپره قبلاً ضمن یک مصاحبه با بی بی سی گفته بود که: کار این مرکز را با ثبت شمار محدود منابع آغاز کرد، ولی اکنون در حدود صد هزار سند در آن وجود دارد و هر روز بر شمار آن افزوده می‌شود. با ایجاد اداره موقت در افغانستان در سال 2001 و استقرار امنیت نسبی در افغانستان این مرکز در سال 2006 از شهر پشاور به پوهنتون کابل منتقل شد و دولت افغانستان پذیرفت که مصارف اعمار یک عمارت مخصوص برای این مرکز را بپردازد. سرانجام این مرکز در هفتم حمل سال 1392 رسماً افتتاح شد. در این مرکز 23 هزار عنوان کتاب، مجله و از جمله 80 هزار نسخه سند نگهداری می‌شوند که به سبک کتابخانه کنگره آمریکا فهرست نویسی شده است.

نمای بیرونی عمارت "مرکز منابع معلومات افغانستان" که چند سال قبل در محوطه پوهنتون کابل اعمار گردید

آقای وحید وفا آمر این مرکز می‌گوید که: اسناد و مدارک مربوط به 30 سال اخیر افغانستان در این مرکز جمع آوری شده و برای اینکه استفاده کنندگان بیشتر بتوانند از این مرکز استفاده کنند در حدود 25 هزار سند عکس برداری شده و به صورت اینترنتی اکنون در سراسر جهان قابل دسترس می‌باشد. در این مجموعه اسناد مکتوب و چاپ شده شامل معاهده میان لنین و شاه امان الله غازی تا روزنامه شریعت (روزنامه رسمی طالبان) یافت می‌شود. علاوه بر روزنامه‌های مربوط به احزاب سیاسی در این مرکز، تمام معاهده‌های افغانستان با سایر کشورها، گزارشهای ملی و بین‌المللی، احصائیه‌ها و ارقام منتشر شده درباره افغانستان را نیز میتوان در این مرکز یافت.

د پانو شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولی

هدف از ایجاد این مرکز همانا دسترسی به معلومات به منظور بازسازی، فراهم آوری زمینه تحقیقات علمی، ترویج فرهنگ مطالعه، ایجاد سیستم کتابداری فنی، به دسترس قرار دادن معلومات قابل اعتماد برای تمام استفاده کنندگان میباشد. ساختمان کنونی شامل بخش اداری، آرشیف اسناد، اتاق مطالعه، اتاق تحقیقات علمی و تالار تدویر محافل بوده و علاوه بر آن، یک اتاق دیگر برای کسانی اختصاص داده شده که طرحهای تحقیقاتی بیشتر از شش ماه درباره افغانستان دارند. همچنان به منظور ترویج کتاب خوانی این مرکز 215 کتابخانه در مدارس و اماکن عمومی در سراسر افغانستان ایجاد کرده که در این مراکز بیش از 24 هزار عنوان کتاب نگهداری می‌شوند.

نمای مدخل عمارت "مرکز منبع معلومات افغانستان"

خانم نانسی دوپره که به زبان دری "شکسته" آشنا بود، بیشتر به انگلیسی صحبت میکرد، از مردم افغانستان می‌خواست که بردبار باشند و تنوع فرهنگی و قومی خود را به حیث یک نعمت بشناسند. او تأکید میکرد که: تنفر از همدیگر باعث هدر رفتن انرژی می‌شود و اگر افغان‌ها همدیگر را بپذیرند، زندگی‌شان زیبا خواهد شد و آن زمان صلح خواهد آمد و افغانستان دوباره راه ترقی را خواهد پیمود.

از خانم دوپری بیش از صد مقاله علمی و فرهنگی در رسانه‌های بین‌المللی چاپ شده و مقاله‌های زیادی درباره افغانستان بخصوص درباره مشکلات زنان نوشته است. علاوه بر پنج کتاب درباره رهنمای سفر به افغانستان، کتاب رهنمای موزیم ملی نیز از جمله آثار مهم او محسوب میشود.

د پانو شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولئ

خانم دوپری دیپلوم لیسانس خود را از کالج برنارد و ماستری را در رشته هنر چینائی از پوهنتون کلمبیا و دو دکترای افتخاری را نیز از پوهنتون ویلیام و پوهنتون آمریکایی در کابل دریافت کرده است.

خانم دوپره و شوهرش - لوئیس دوپره نخست در سال 1341 (1962) به کابل آمدند و مدت 15 سال به امور تحقیقاتی در باستانشناسی و مسائل فرهنگی در افغانستان پرداختند. این خانم چنان به افغانستان علاقمند بود که وقتی شوهرش وفات کرد، او بیشتر وقت خود را صرف مطالعات تاریخی و فرهنگی آن کشور کرد و بعد از تجاوز نیروهای شوروی سابق به افغانستان، به شهر پشاور پاکستان رفت و در کنار مهاجرین افغانستان کارهای خود را ادامه داد. پس از سقوط رژیم کمونیستی و ده سال حکومت تنظیمی و طالبانی، او بار دیگر از پشاور به کابل برگشت و تا دم مرگ در آنجا باقی ماند و میخواست جسدش در افغانستان به خاک سپرده شود. اینکه دولت افغانستان چه اقدام در زمینه اتخاذ و در کجا او را دفن میکند، تا هنوز معلوم نیست. روان این خانم شیفته افغانستان شاد و یادش گرامی بادا.

د پانو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولئ